

**Звіт про громадське обговорення
проєкту Методичних рекомендацій щодо формування мережі закладів
професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення: Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

проєкт Методичних рекомендацій щодо формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (далі - проєкт Методичних рекомендацій).

Проєкт Методичних рекомендацій розроблено з метою забезпечення довгострокового планування розвитку економічного та трудового потенціалу територій, формування мережі багатoproфільних, багаторівневих закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, що дозволить надавати якісну освіту, гнучко задовольняти потреби національного і регіонального ринків праці та бути доступною для всіх цільових груп.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт Методичних рекомендацій було розміщено 23 грудня 2024 року на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://surl.li/jcjopy>.

Пропозиції та зауваження до проєкту Методичних рекомендацій приймалися до 06 січня 2025 року на e-mail: serhii.kovalenko@mon.gov.ua.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну надійшли зауваження та пропозиції від: Рівненського фахового коледжу Національного університету біоресурсів і природокористування України; Міністерства культури та стратегічних комунікацій України; ГО «Інститут професійних кваліфікацій»; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Рівненській області; Відокремленого структурного підрозділу «Краматорський фаховий коледж промисловості, інформаційних технологій та бізнесу Донбаської державної машинобудівної академії»; Ради директорів закладів професійної (професійно-технічної) освіти Львівської області; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області; ГО «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти» (ВАПП); ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»; Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Івано-Франківської області; ВПУ № 4 м. Хмельницького; Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Волинської області; Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації; Науково-методичного центру професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області; ГО «Всеукраїнська асоціація працівників закладів фахової передвищої освіти»; Департаменту освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області; Інституту професійної

освіти НАПН України; ВСП «Кропивницький інженерний фаховий коледж Центральноукраїнського національного технічного університету»; ГО «Асоціація працівників мистецьких закладів освіти»; Чортківського медичного фахового коледжу; Бережанського фахового коледжу; Житомирського музичного фахового коледжу ім. В. С. Косенка Житомирської обласної ради; Дрогобицького музичного фахового коледжу ім. В. Барвінського; Кіровоградської обласної організації профспілки працівників культури; Івано-Франківського національного медичного університету; фахового коледжу культури і мистецтв (м. Калуш); Кам'янець-Подільського фахового коледжу культури і мистецтв; Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти; Хмельницького фахового музичного коледжу ім. В. І. Заремби; комунального закладу «Мелітопольський фаховий коледж культури і мистецтв»; Тульчинського фахового коледжу культури; Департаменту освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації; Кропивницького музичного фахового коледжу; комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора» Закарпатської обласної ради; Олександрійського фахового коледжу культури і мистецтв; Чернігівського фахового музичного коледжу ім. Л. Ревуцького; Кіровоградського обласного відділення ГО «Всеукраїнська рада директорів закладів початкової мистецької освіти»; Сєверодонецького фахового коледжу культури і мистецтв імені Сергія Прокоф'єва; Тернопільського мистецького фахового коледжу ім. Соломії Крушельницької; Профспілки працівників культури України; ВСП «Маріупольський фаховий коледж ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»; комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернігівській області; Львівського фахового коледжу культури і мистецтв; Львівського музичного фахового коледжу імені С. П. Людкевича; Звягельського медичного фахового коледжу Житомирської обласної ради; Теребовлянського фахового коледжу культури і мистецтв; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Луганській області; ФКТБП ВНУ імені Лесі Українки; Решетилівського художнього професійного ліцею; ВСП «Вовчанський фаховий коледж Державного біотехнологічного університету; ВСП «Немішаївський фаховий коледж НУБіП України»; Богородчанського професійного будівельного ліцею; Чортківського медичного фахового коледжу; ВСП «Жовтоводський промисловий фаховий коледж Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара»; комунального закладу фахової передвищої освіти «Івано-Франківський медичний фаховий коледж» Івано-Франківської обласної ради; ЦПТО № 1 м. Івано-Франківськ; ВПУ № 14 м. Коломия; ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є. Храпливого Національного університету біоресурсів і природокористування України»; ДПТНЗ «Отинійський професійний ліцей енергетичних технологій»; Рівненського фахового коледжу Національного університету біоресурсів і природокористування України; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Львівській області; Управління освіти і науки Волинської облдержадміністрації; комунального

закладу освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради; Федерації металургів України; Черкаського державного бізнес-коледжу; ДПТНЗ «Західно-Дніпровський центр професійно-технічної освіти»; Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Вінницькій області.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

До проєкту Методичних рекомендацій надано понад 300 пропозицій та зауважень, зокрема рекомендовано:

зазначити конкретне законодавство, на основі якого розроблені рекомендації. Наприклад, Закони України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», інші нормативні акти;

перед введенням в дію Методичних рекомендацій розробити та внести зміни в Закони України «Про фахову передвищу освіту» та «Про професійну (професійно-технічну) освіту», на основі яких гуртуватимуться Методичні рекомендації;

визначити усі терміни, що вживаються в проєкті акта, особливо ті, які відсутні у законодавстві;

не поєднувати в одну мережу заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти;

враховувати наявність в регіоні закладів професійної (професійно-технічної) освіти Державної служби зайнятості;

регіональні плани формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти мають розроблятися Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями на основі Стратегій розвитку областей, узгоджуватися з відповідними планами формування мережі закладів освіти державної та комунальної форм власності, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти, та затверджуватися Міністерством освіти і науки України;

основними адміністративно-територіальними одиницями для проведення оптимізації закладів освіти визначити область та м. Київ як такі адміністративно-територіальні одиниці, які мають відповідний бюджет та досвід управління закладами професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти;

не затверджувати перелік адміністративно-територіальних одиниць МОН. Пропозиція: керуватись постановою Верховної Ради України від 20.07.2020 № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів»;

для підготовки регіонального плану формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти доцільно створити одну робочу групу на обласному рівні, склад якої буде затверджуватися розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації. Водночас на засіданні робочої групи розглядатимуться пропозиції від районних державних адміністрацій та територіальних громад, які представлятимуться членами робочої групи від зазначених органів влади;

до складу робочих груп щодо підготовки рекомендацій щодо формування мережі закладів освіти залучати представників громадськості, які могли б представляти інтереси трудових колективів та учасників освітнього процесу. Це посилить довіру до результатів роботи груп. Збільшити представництво від керівників закладів освіти до складу робочих груп як на рівні обласного центру, так і на рівні району, до 3-4 осіб і більше, для представлення інтересів закладів освіти. Необхідно уточнити критерії відбору учасників, а також передбачити механізми прозорості та підзвітності рішень робочих груп;

включити до складу робочих груп на рівні обласних центрів (м. Києва) представників Міністерства культури та стратегічних комунікацій, Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти; представників від закладів вищої освіти (університетів), в структурі яких знаходяться відокремлені структурні підрозділи – заклади фахової передвищої освіти;

при формуванні складу робочих груп зберігати баланс між представниками влади, освітян, роботодавців та профспілок;

прагнути, щоб делегати від закладів освіти пропорційно представляли різні напрями освіти (технічна, аграрна, економічна тощо) та всі адміністративно-територіальні одиниці у межах району чи обласного центру;

під час опрацювання інформації щодо працевлаштування випускників закладів П(ПТ)О та ФПО важливо користуватися об'єктивними даними щодо працевлаштування, які наразі має Пенсійний фонд України, оскільки за спостереженнями дані щодо працевлаштування надані закладами освіти і дані щодо працевлаштування за даними Пенсійного фонду України суттєво відрізняються;

повернутися до проекту Методичних рекомендацій щодо оптимізації закладів професійної (професійно-технічної) освіти, схвалених рішенням Колегією МОН України (протокол від 21.09.2021 № 9/3-3), оскільки при всій своїй неоднозначності ефективності таких рекомендацій відповідна робота щодо оптимізації закладів П(ПТ)О була проведена і були напрацьовані відповідні механізми та алгоритми;

доопрацювати проект Методичних рекомендацій в частині підходів та механізмів проведення оптимізації, врахування специфіки підготовки та аналізу можливостей об'єднання закладів освіти за відповідним профілем підготовки (застосування кластерного підходу), а також вивчення регіональної специфіки закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти;

вилучити конкретні дати, оскільки дані методичні рекомендації обласні державні адміністрації можуть використовувати коли виникне потреба реорганізовувати мережу;

внести норму, що розроблення регіональних планів формування мережі закладів здійснюються не рідше ніж один раз на 5 років, або виходячи із потреби. Регіональні плани формування мережі можна переглядати, у тому числі за ініціативою Міністерства освіти і науки України;

у проєкті Методичних рекомендацій визначено певні критерії, за якими відбувається формування мережі, проте не розроблено індикаторів за всіма критеріями, лише по контингенту, тому варто їх розробити та застосовувати до

інших даних, наприклад: працевлаштування, кадрового забезпечення, доступності, ефективності тощо;

відтермінування цієї постанови для закладів Донецької області до закінчення воєнного стану, так як зараз вони знаходяться в найскрутнішому становищі, не маючи матеріальної-технічної бази та необхідної кількості навчальних приміщень у приймаючих сторін і не можуть конкурувати із закладами освіти, які знаходяться у більш вигідному становищі: здійснюють освітній процес очно, мають власні приміщення та забезпечені усім необхідним;

доповнити перелік закладів, на які рекомендації не поширюються, а саме: заклади, що спеціалізуються на крафтових технологіях, збереженні національної культурної матеріальної спадщини (фахові мистецькі коледжі, коледжі культури і мистецтва; заклади професійної освіти, що здійснюють підготовку фахівців у сфері декоративного мистецтва, ремесел та реставрації (консервації) творів мистецтва і архітектури); медичного (фармацевтичного); спортивного; військового чи наукового спрямування; закладами, що є відокремленими структурними підрозділами закладів вищої освіти; що знаходяться на тимчасово окупованих територіях України та в зонах активних бойових дій; релокованими закладами;

переглянути такі показники: контингент здобувачів освіти; виконання державного (регіонального) замовлення; спеціальний фонд закладу освіти; працевлаштування випускників закладів освіти та інші;

забезпечити гнучкість у формуванні мережі закладів. Встановлено жорсткі обмеження щодо кількості здобувачів освіти та допустимої відстані між підрозділами. Пропонується передбачити виключення для закладів у гірських, сільських і віддалених районах, де такі вимоги можуть бути складними для реалізації. Передбачити також механізми підтримки малих закладів, які виконують важливу соціальну функцію, зокрема в сільській місцевості. Наприклад, залишити можливість їх функціонування як філій з оптимізацією витрат;

уточнити, яким чином буде забезпечено збереження земельних ділянок закладів аграрного профілю, щоб уникнути можливих зловживань;

уточнити час доїзду від закладу освіти до обласного центру (міста Києва) громадським транспортом загального користування, який має не перевищувати 60 хвилин (без урахування часу переміщення містом). Таке формулювання є недоцільним, оскільки час доїзду залежить від виду громадського транспорту (метро, поїзд, автобус, трамвай) та якості дорожнього покриття. Тому варто замінити його на числове значення відстані у кілометрах;

уточнити відстань між діючими підрозділами закладів освіти: однією з пропозицій є закріплення у проєкті Методичних рекомендацій норми, що максимальна відстань між корпусами закладу відповідно до головного корпусу не повинна перевищувати 50 км; у великих містах відстань у 4 км може бути недостатньою через щільність забудови та інфраструктурні особливості;

уточнити значення терміну «ядро». Є пропозиція замінити на термін іншої назви, наприклад «новостворений»;

Збір даних для підготовки рішень робочих груп доповнити інформацією:
 кількість відрахованих здобувачів освіти (% від загальної чисельності);
 кількість здобувачів освіти, що зараховані з населених пунктів за межами району (у % до загальної чисельності зарахованих);
 кількість здобувачів фахової передвищої освіти, які додатково отримали робітничі професії (в розрізі професій)»;
 кількість здобувачів освіти за замовленням підприємств, розміщених за межами району (у %)
 середня вартість підготовки одного здобувача освіти за три попередні календарні роки;
 прийнятих молодих спеціалістів та кількість педагогічних працівників пенсійного віку за останні три календарних роки;
 кількість здобувачів освіти на одного педагогічного працівника;
 результати досягнень здобувачів освіти в олімпіадах, конкурсах фахової майстерності, вступ до закладів вищої освіти (%); ПКА, ДКА;
 наявність власних навчальних приміщень, їдальні, медичного пункту, комплексу спортивних споруд та інших приміщень і об'єктів проведення культурно-освітньої, спортивно-масової і оздоровчої роботи, стрілецького тиру та комплексу військово-прикладної підготовки (предмет «Захист України»), наявність власного обладнаного захисного укриття для всіх учасників освітнього процесу. Енергоефективність будівель і використання відновлюваних джерел енергії;
 врахувати національні потреби для узгодженості з загальною стратегією розвитку освіти та економіки.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

При доопрацюванні проєкту Методичних рекомендацій зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково.